

Sosiaali- ja terveysturvan järjestöfoorumi - vapaaehtoistoiminnan haasteet ja tulevaisuus -

Muistio

Aika: Tiistai 5.12.2006 klo 12.00-15.00

Paikka: Joensuun kaupungin kirjaston Muikku-sali

Paikalla:

Elina Pajula, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
Taina Lehto, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
Riikka Hyvärinen, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
Katriina Päivinen, Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys
Tuija Hänninen, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys
Malla Luodelahti, Joensuun Pelastakaa Lapset ry.
Kaisa Kontkanen, Joensuun Pelastakaa Lapset ry.
Anne-Maria Saaristo, Joensuun seudun erilaiset oppijat (Jose)
Marjatta Lackman, Pohjois-Karjalan näkövammaiset ry.
Pentti Simonen, Suomen Tinnitusyhdistys ry.
Helena Kanninen, opiskelija, Kuopion yliopisto
Annariina Tahvanainen, Rikosuhripäivystys
Iira Nuutinen
Ville Elonheimo, Pohjois-Karjalan kylät ry
Markku Sivonen, EL:n P-K:n piiri
Jouko Räsänen, Jose
Tapio Kinnunen, Jose
Elina Oinonen, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry.
Leena Pussinen, Joensuun kotienpuolesta ry.
Mirja Huuskonen, Pohjois-Karjalan Sydänpiiri ry.
Teppo Laukkanen, MLL Pohjois-Karjalan Piiri.
Lea Lihavainen, Opintotoiminnan keskusliitto
Suvi Hirvonen, SPR/Vatakka
Helena Riuttala, NNKY/Rosolli-projekti
Minna Bogdanoff, NNKY/Rosolli-projekti
Raija Keronen, Joensuun Siniristi
Marleena Laakso, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry.
Marja Tiittanen, Mielenterveyden Keskusliitto
Taisto Väyrynen, Eläkeliiton Joensuun yhdistys
Tuula Riihonen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Sirpa Venäläinen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Ingalill Pajarinen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Eine Turpeinen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Tuula Palviainen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Leena Mielonen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Tiina Pasanen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Virpi Koponen, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
Katri Mertanen, Pohjois-Karjalan AMK
Anne Ilmakari-Hämäläinen, Itäinen tiimi ry
Raimo Ruttonen, A-Kilta ry.
Anja Saastamoinen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Piia Väyrynen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Maarit Sormunen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Helena Kekkonen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Tuula Nuutinen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Veikko Miinalainen, järjestöjärjest.
Markku Härkönen
Tanja Malinen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Suvi Murtanen, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto
Riitta Korhonen
Anne Karppinen, MLL/Oikeus aikuiseen
Hanna Pieviläinen, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.

Avaus ja esittäytyminen

Vapaaehtoistoiminnan haasteet tämän päivän Suomessa

- tutkija **Henrietta Grönlund**, Helsingin yliopisto (Power Point-esitys on liitteenä, www.kansalaistalo.fi/jelli.htm)

Keskustelussa todettiin:

Nuorten asennemittauksen tulokset on positiivinen asia; halu toimia ei ole kuollut. Potentiaalia vapaaehtoistyöhön olisi; monet ilmoittivat tutkimuksessa, että lähtisivät mukaan pyydettyä. Motivaatiolla on tärkeä merkitys; työn oltava motivoivaa ja tultava hyvä mieli tehdystä työstä. Vapaaehtoisten palkitseminen on vaikeaa, ihmisillä erilaisia odotuksia. Kokemus siitä, että oma työ on auttanut jotakin, on jo sinänsä tärkeää ja kannustavaa. Osa vapaaehtoisista ei kaipaa minkäänlaisia konkreettisia palkintoja (esim. risteily), vaan esim. keskustelut aiheesta riittävät. Järjestöjen työntekijöiden olisi hyvä muistaa kiittää vapaaehtoisia (todettiin, että tämä olisi hyvä muistaa myös muualla kuin vapaaehtoistyössä). Olisi hyvä jos eri-ikäisille ihmisille olisi tarjottava erilaista toimintaa/mahdollisuuksia tehdä vapaaehtoistyötä.

Matala kynnys –käsite:

Riippuu yhdistyksestä; mm. helppous, tehtävien ”yksinkertaisuus”. Matala kynnys voi olla esim. se että tarjotaan mahdollisuus tulla keräämään rahaa pari tunniksi ilman pitempiä aikaista sitoutumisen velvoitetta.

Miten toimintaa kehitetään järjestöissä?

Nettiadressit, osoittavat sitä, että ihmiset haluavat vaikuttaa ->internetin käyttöä olisi hyvä lisätä. Se lisäisi ainakin nuorten tavoitettavuutta.

Kokemuksia paikallisesta vapaaehtoistoiminnasta

- toiminnanjohtaja **Katriina Päivinen**, Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys ry. (power point esitys on liitteenä)

Pohjois-Karjalassa vapaaehtoisia on tällä hetkellä 71. Vapaaehtoisia on hyvä olla samassa suhteessa kuin heille on tarjolla työtä, muuten he turhautuvat helposti. Joillekin vapaaehtoisille työtä kertyy enemmän kuin toisille. Vapaaehtoisille järjestetään työnhajausta. Vapaaehtoisten jaksamisesta olisi hyvä huolehtia, sillä osa vapaaehtoisista meinaa uupua, koska tekevät niin paljon ”työtä”.

- puheenjohtaja **Marjatta Lackman**, Pohjois-Karjalan näkövammaiset ry.

Tarve uusille vapaaehtoisille on jatkuva. Usein vapaaehtoisilta ei odoteta mitään erikoistaitoja vaan lähinnä tarvitaan ihmisiä ihmisille. Lehtien lukijatoiminta Pohjois-Karjalassa toimii vapaaehtoisten voimin. Luettavia lehtiä on 14 ja lukijoita on noin 150. Mukana on paljon eläkeläisiä; poistumaa tapahtuu ja uusia ihmisiä tarvitaan. Tällä hetkellä lukemisen pitää käytännön järjestelyistä johtuen tapahtua päiväsaikaan ja se karsii monet työssäkäyvät pois.

lääkkäille asiakkaille toivottaisiin vapaaehtoisia avustajia, että he pääsisivät kaupungille, uimahalliin, lenkille tms. tavallisille asioille. Monille näistä ihmisistä kaupungilla ei ole mahdollisuutta tarjota avustajaa, eikä heillä itsellä ole varaa palkata avustajaa. Tarve saattaisi olla vain puoli tuntia päivässä. Silti vapaaehtoisia ei meinaa löytyä.

Pohjois-Karjalan näkövammaiset ry:llä on kerhotoimintaa, johon myös vapaaehtoiset ovat tervetulleita.

Kaikki vapaaehtoiset perehdytetään työhön. Lukemiseen opastetaan näyttämällä laitteiston toiminta. Muuhunkin toimintaan annetaan konkreettista opastusta; esim. näytetään opastusotteet.

Kansalaistalolla olleessa pestuupäivässä ilmoittautui yksi ulkoiluttaja ja lukija, lisäksi paikalla käynyt tv-ryhmä (n.8 ihmistä) ilmoittautui lukupiiriin ja he ottavat luettavakseen yhden lukupiirin lehdistä.

Paikalla olijat ryhtyivät ideoimaan tapoja löytää uusia vapaaehtoisia avustajiksi. Kysyttiin voisiko sosiaalialanopiskelijoita tms. tulla mukaan ulkoiluttajiksi tai voisiko kehittää yhteistyötä esim. painonvartijoiden kanssa? Se lisäisi ihmisten liikkumista.

- **vapaaehtoistoiminnan kehittäjä *Riitta Korhonen*, Suomen Punaisen Ristin Joensuun osasto**

Suomen Punaisella Ristillä on paljon vapaaehtoisia (yli 60 000). Silti vapaaehtoisten tarve on jatkuva. Vapaaehtoisia toimii mm. ystävä- ja tukihenkilötoiminnassa, ensiapuryhmissä, rinnepäivystäjänä, maahanmuuttajien tukihenkilöinä, keräyksissä esim. nälkpäiväkeräys ja nuorten ryhmien ohjaajina. Kaikille vapaaehtoistyöntekijöille järjestetään toiminnan ohjausta ja vapaaehtoisia palkitaan resurssien mukaan (mm. pikkujoulut tms.).

Uusia vapaaehtoisia tulee mukaan mm sukulaisten, tuttavien pyynnöstä tai oman aktiivisuuden kautta. Työkokemuksen saanti voisi olla hyvä motivointikeino uusien nuorten mukaan saamiseksi.

Voisiko keväällä järjestää uudet pestuumarkkinat kadulle? Tavoittaisiko se ihmisiä, koska tutkimusten mukaan ihmiset tulisivat mukaan jos heitä pyydetäisiin henkilökohtaisesti.

Toiminta syntyy aina tarpeesta. Toiminnan sovittava periaatteiden sisälle, mutta muuten uutta toimintaa syntyy aika helposti. Uusinta on suunnitelma saattohoitorenkaan perustaminen, rahoitus on vielä vähän epävarmaa.

Vapaaehtoistoiminnan haasteita

- **kehittämispäällikkö *Elina Pajula*, sosionomiopiskelija *Riikka Hyvärinen*, sosionomiopiskelija *Taina Lehto*, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.**
(power point esitys on liitteenä)

Järjestöbarometri

Pestuupäivässä oli 35 kävijää

- suurin osa kävijöistä ei ollut aiemmin tehnyt vapaaehtoistyötä tai edes käynyt kansalaistalolla.

Vapaaehtoistoiminnan sivusto

- **kehittäjä *Marleena Laakso*, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry.**

www.kansalaistalo.fi/vapaaehtoistoiminta

Palautetta sivuista:

- selkeät sivut eikä liikaa tekstiä
- helppous ja yksinkertaisuus
- tosi hyvät sivut

- onko teknisesti mahdollista, että vapaaehtoistyöhön ilmoittautumislomakkeet menisivät suoraan sen alan järjestöihin? –asiaa selvitetään.
- palvelee hyvin järjestöjä
- sivuston nimi?
- Ulkoasua voisi vielä selkeyttää, mm. värien käyttö

Järjestöstrategia/ koordinaattori

Leena Virratvuori, Maakuntaliitto (leena.virratvuori@pohjois-karjala.fi)

- tulossa: maakunnan hyvinvointiryhmä, jossa esitetään aloite järjestöstrategian tekemisestä
- jos rahoitus tulee, strategian tekeminen alkanee ensi vuonna
- muotoja ja sisältöjä ei ole vielä päätetty
- tehdään porukalla, ja sen tarkoitus on palvella järjestöjä, ei siis mikään ylhäältä tuleva juttu
- Järjestöstrategian tarkoitus tehdä näkyväksi koko järjestötoiminnan (kolmas sektori) kirjo (mm. vapaaehtoistyö...) ei vain kolmannen sektorin tuottamat palvelut, koska niistä jo tiedetään.
- liittyy mm. eri toimijoiden palvelujen tuottamiseen
- Pitäisi keskustella siitä voiko vapaaehtoistyö ja kolmas sektori olla kunnallista palveluntuotantoa korvaavaa toimintaa
- Jyväskylän kaupunki on tehnyt strategian ja kuulee järjestöjä strategiasta
- Järjestöstrategian suunnitelman ensimmäinen lähetekeskustelu/kuulemistilaisuus **13.2.2006 klo 17.00**

Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja järjestöfoorumin jatko

- Vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi perustettiin työryhmä, jonka kutsuu koolle Tuija Hänninen (Spr Savo-Karjalan piiri ry). Mukaan ilmoittautuivat Marleena Laakso, joka ottaa vastuulleen tiedottamista (Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry), Anne Ilmakari-Hämäläinen (Itäinen tiimi ry), Katriina Päivinen (Pohjois-Karjalan syöpäyhdistys ry), Markku Sivonen (EL:n Pohjois-Karjalan piiri ry.) ja Ville Elonheimo (Pohjois-Karjalan kylät ry)
- Järjestöfoorumin työryhmään otetaan vastaan uusia aktiivisia jäseniä. Mukaan ilmoittautui Mirja Huuskonen (Pohjois-Karjalan sydänpiiri ry.)
- Järjestöfoorumin toiminta on avointa. Asiakirjat löytyvät järjestöjen internetsivuilta (www.kansalaistalo.fi/jelli.htm)

Muistion kirjasi Hanna Pieviläinen